

PREDKLADACIA SPRÁVA

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) predkladá do medzirezortného pripomienkového konania *návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony* (ďalej len „návrh zákona“).

Návrh zákona sa predkladá v súlade s úlohou B.1. a B.2. z uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 167 z 20. apríla 2018, ako aj na podklade Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky pre roky 2016 až 2020 schváleného uznesením vlády Slovenskej republiky č. 141 z 13. apríla 2016, v ktorom si vláda Slovenskej republiky v piatej kapitole „*Posilniť úlohu štátu a ochranu verejného záujmu*“, tretej podkapitole „*Spravodlivosť, súdnictvo*“ určila za cieľ, v záujme ochrany najmä malých a stredných podnikateľov, bojovať proti daňovým podvodom vytvorením podmienok na potieranie nečestných praktík pri likvidáciách obchodných spoločností, ako aj zaviesť a zefektívniť funkčné prepojenie verejných registrov týkajúcich sa podnikateľského sektora s cieľom zvýšiť transparentnosť podnikateľského prostredia a poskytnúť nielen podnikateľom relevantné informácie o subjektoch zapísaných v obchodnom registri, ktorí vstupujú do zmluvných a iných právnych vzťahov. V súvislosti s týmto cieľom vypracovalo ministerstvo projekt „*Obchodný register a životné situácie podnikateľov*“, na podklade ktorého následne vláda Slovenskej republiky svojím uznesením č. 167 zo dňa 20. apríla 2018 schválila nelegislatívny materiál s názvom: *Návrh opatrení na zlepšenie fungovania obchodného registra*. Návrh zákona predkladaný ministerstvom je teda legislatívnym vyjadrením uložených úloh a cieľov schválených vládou Slovenskej republiky.

Účelom sledovaným predloženým návrhom zákona je najmä:

- realizácia opatrení na zlepšenie fungovania obchodného registra schválených vládou Slovenskej republiky uznesením č. 167 z 20. apríla 2018; tieto opatrenia je možné definovať ako opatrenia spočívajúce v
 - zmene zoznamu povinne zapisovaných subjektov do obchodného registra, ktorej cieľom je zabezpečiť, aby obchodný register, ako verejný zoznam zákonom ustanovených údajov, spoľahlivo plnil svoje hlavné funkcie, medzi inými hlavne funkciu zaistenia právnej istoty, ktorej prejavom je materiálna publicita zápisov (tiež označovaná ako princíp „dobrej viery“, v zmysle ktorej má obchodný register vo vzťahu k zapísaným subjektom poskytovať aktuálne údaje, ktoré sú voči tretím osobám účinné od momentu ich zverejnenia v Obchodnom vestníku),
 - vylúčení listinných návrhov na zápis údajov do obchodného registra (tak prvozápis, zmena ako aj výmaz) a zavedení výlučnej elektronickej podoby podávania návrhov na zápis údajov do obchodného registra, ktorá je spôsobilá prispieť k zefektívneniu a zjednodušeniu existujúcich procesov, maximalizovať aj časovú úsporu, ktorú proces elektronizácie procesov so sebou prináša (tak na strane navrhovateľov ako aj na strane registrových súdov); uvedené opatrenie si nevyhnutne vyžiada aj zmeny v ďalšom postupe pri spracovaní návrhu na zápis, ako aj zmeny a úpravy na technickej úrovni používaných informačných systémov, zároveň je uvedené opatrenie v súlade s čl. 16 ods. 3 pododsek 2 druhá veta smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1132 zo 14. júna 2017, týkajúca sa niektorých aspektov práva obchodných spoločností (kodifikované znenie), ktorá ponúka členským štátom možnosť opcie ustanoviť „*pre všetky ...*

kategórie spoločností odovzdávanie všetkých ... typov dokumentov a údajov elektronicky“;

- špecifických zákonných opatreniach smerujúcich k výmazu tých zapísaných subjektov, ktoré dlhodobo neplnia svoje zákonné povinnosti vo vzťahu k obchodnému registru a iným orgánom štátnej moci (tzv. neaktívne, resp. mŕtve spoločnosti, spoločnosti, ktoré doposiaľ nemajú vykonanú premenu menovitých hodnôt vkladov a základného imania na menu euro atď.),
 - špecifických zákonných opatreniach súvisiacich s vylúčením možnosti dobrovoľného zápisu fyzickej osoby – podnikateľa do obchodného registra,
 - špecifických zákonných opatreniach smerujúcich k aktualizácii zapísaných údajov o podnikoch zahraničných právnických osôb a organizačných zložkách podnikov zahraničných právnických osôb v obchodnom registri,
- realizácii opatrení na zefektívnenie procesu likvidácie obchodných spoločností a družstiev reagujúcich najmä na dlhodobé problémy aplikačnej praxe a tiež objektívne nevyhnutné pre efektívnu aplikáciu týmto návrhom zákona novelizovaných súvisiacich ustanovení Obchodného zákonníka o zrušovaní a zániku obchodných spoločností a družstiev; v tejto súvislosti je potrebné uviesť, že významným nedostatkom súčasnej právnej úpravy likvidácie obchodných spoločností a družstiev je z pohľadu predkladateľa neadekvátna motivácia vyplývajúca zo súčasnej právnej úpravy pre zúčastnené osoby proces likvidácie úspešne iniciovať, viesť a efektívne ukončiť. Skutočnosť, že sa uvedenej téme v minulosti nevenovala tak potrebná a náležitá pozornosť, postavilo predkladateľa pri spracovaní príslušnej právnej úpravy pred zvlášť neľahkú úlohu, a to vysporiadať sa so štvrtstoročím akumulovaných problémov a nedostatkov, ktoré boli doposiaľ len čiastkovo adresované aplikačnou praxou alebo legislatívnou činnosťou.

Obchodný register ako verejný zoznam zákonom ustanovených údajov o zapísaných subjektoch má vo vzťahu k aktuálnosti týchto zapísaných údajov svoje historické špecifiká, ktoré v súčasnosti spôsobujú významné problémy. Tieto problémy predstavujú dodatočnú administratívnu záťaž (tak v podnikateľskom prostredí ako aj na úrovni výkonu verejnej moci) a prinášajú so sebou právnu neistotu, a teda znižujú „dôveru“ verejnosti v kvalitu a povahu zápisov v obchodnom registri. Z analýzy vypracovanej ministerstvom vyplynulo, že počet neaktívnych obchodných spoločností, tzv. mŕtvych obchodných spoločností, ktoré sú zapísané v obchodnom registri, je viac ako 100 tisíc, čo je samozrejme nežiaduci a dlhodobo neudržateľný stav. S potrebou dosiahnutia aktuálnosti zapísaných údajov priamo súvisí potreba efektívneho podávania a spracovania návrhov na zápis údajov do obchodného registra a precizovanie právnej úpravy zrušovania zapísaných subjektov, ktoré už nespĺňajú zákonné podmienky a ich prípadnej likvidácie, ktorá možno s ešte väčším významom ako ostatné navrhované opatrenia, musí reagovať na požiadavky dnešnej doby, tým že zákonná úprava vytvorí priestor na to, aby bola likvidácia vedená efektívne, účelne, hospodárne a hlavne s reálnou vyhlídkou na jej uspokojivom ukončení.

V neposlednom rade sa navrhuje do obchodného registra zapisovať širší rozsah údajov o zapisovaných subjektoch tak, aby bola možná ich jednoznačná identifikácia v informačných systémoch verejnej správy a tak aby sa zabezpečil súlad a transparentnosť v údajoch o podnikateľoch uvádzaných v jednotlivých informačných systémoch verejnej správy.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a zákonmi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

Navrhovaná právna úprava nebude mať vplyv na životné prostredie, služby verejnej správy pre občana, ani sociálne vplyvy, ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Návrh zákona má vplyv na rozpočet verejnej správy, podnikateľské prostredie a informatizáciu spoločnosti; tieto vplyvy sú detailne popísané v doložke vybraných vplyvov.

Účinnosť predkladaného návrhu zákona sa navrhuje na 1. júla 2020. Vzhľadom na potrebu vykonania technických úprav v informačnom systéme pre vedenie obchodného registra (IS CORWIN) sa navrhuje posunúť účinnosť niektorých ustanovení navrhovanej právnej úpravy s dopadom na tento informačný systém na 1. októbra 2020.

Materiál bol prerokovaný v rámci predbežného pripomienkového konania v súlade s Jednotnou metodikou na posudzovanie vybraných vplyvov. Stanovisko Stálej pracovnej komisie na posudzovanie vybraných vplyvov a jeho vyhodnotenie pripomienok sa uvádza v doložke vybraných vplyvov.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.